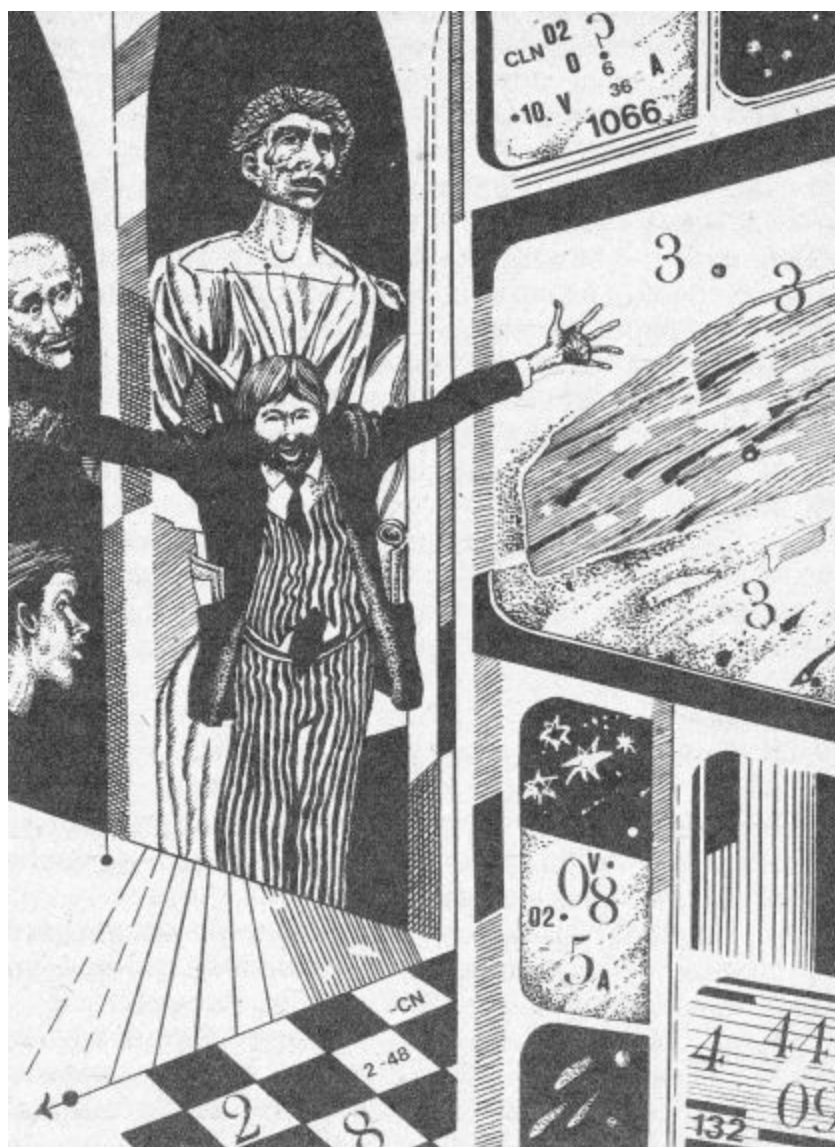

ИВАН МАРИНОВСКИ
ВНИМАНИЕ
ПЪРВА СТЕПЕН

chitanka.info

Сутринта скачам бодър, с ведро настроение, навличам пъстра спортна риза и отивам в редакцията на Галактика-прес. Тук работя. Докато преглеждам вчерашния вестник и мърморя „Ама, че скука...“, чувам туп-туп-туп — нечий тежки стъпки по коридора, после — тряс, някой с все сила блъсва съседната врата, настъпва тишина и тази тишина е необичайният ключ, който отключва опасенията ми: шефът е бесен! Разбира се, след минута ще ме повика и ще ме прати да взема интервю лично от рогатия, само и само да се появи нещо свежо в днешния брой.

Да, не съм се излъгал, той ме вика и го заварвам да стърчи наред кабинета като къща, обречена на събаряне — керемидите са

полусвалени (шефът е килнал шапката си на тила), прозорците са махнати (шефът е без очила), вратата е зейнала, виси на изкривени панти (шефът пухти с отворена уста и криви устни).

— Съсипаха ме! Напълно! Нервите ми...

Говорейки за нерви, безсъние, липса на апетит, той ловко вмъква, че някой жив-умрял трябва да проникне във Вселенския координационен център и на всяка цена да измъкне сензация.

— Понеже — обяснява ми — ония от „Космически хоризонти“ пълнят вестника си с чудесии и ни крадат абонатите. Редно е да им натрием носа!

Нямам възражения. Защо да не проникне, да проникне. Нека шефът каже на кого от репортерите да предам нареждането му.

Той има замислен вид, сякаш рови в паметта си кой ще бъде най-подходящ, най-способен и спира избора си на мен.

— Ти ще отидеш! — отсича, дори не ми прави комплимент, че съм най-способен.

Хм. Сега вече имам възражения. Като как се влиза в Координационния център? Невъзможно е. Почти невъзможно. Е, по-рано съм влизал, не отричам, но какво ми е коствало — аз си знам!

Въпреки това шефът, човек прекалено нервен в приказките и до невероятност припрян в делата, тутакси ми предлага около десетина варианта, от които най-безопасният може би е:

— Ще те изпратим запечатан в контейнер с надпис „Радиоактивни материали“.

— Ами ако проверят? Ако отворят капака? Нали ще видят, че вместо радиоактивни материали вътре се мъдря аз?

— Ах, колко си несъобразителен — въздъхва шефът. — Над теб наистина ще бъдат подредени радиоактивни материали и няма да те видят.

На ум си признавам, че съм несъобразителен, щом съм седнал да обсъждам с шефа си този въпрос, на глас обаче се възхищавам от чудесното предложение, обещавам да си го запазя за друг път и — какво си мислите! — вечерта влизам в Координационния център през парадния вход. Усмивкам се на робота-портиер и го оставям да се полюбува на обсипаното ми с лунички лице, което прилича на звездно августовско небе — малко натруфено и все пак симпатично. Освен, че съм толкова симпатичен, съм и много убедителен: направо му

заявявам, че съм братовчед на дежурния координатор и като доказателство оставям отпечатыци от пръстите си. Подобен начин за определяне на родство не е закодиран в електронната памет на робота и затова му се вижда прецизен, дори свършен.

Само пита:

— Братовчед на Мелстром или на Блас?

Не знам кого да предпочета и отвърщам:

— На двамата.

— Аха, заповядайте — казва той и посяга към телефона за вътрешна връзка. — Ще уведомя дежурните координатори, че е дошъл братовчед им.

— О — спирам го, — предпочитам да ги изненадам. Не сме се виждали толкова години, толкова години... Така ще ги зарадвам!

— Братовчеди... изненади... радости... Глупости! Човешки глупости! — чувам да жужи зад гърба ми роботът, но аз бързо се отдалечавам. За да изчезна по-скоро от полезрението му, свивам веднага вляво, после вдясно, после вляво, после вдясно и готово — заблудил съм се тъй добре, че ни роботът може да ме намери, ни аз знам къде съм. Не е страшно. Осланяйки се по-малко на интуицията си, отколкото на: „Приятелю, накъде е инструменталният склад?“ — въпрос, задаван на всеки срещнат, уверено се придвижвам напред. След двайсетина минути съм в инструменталния склад. Там трима работи се щурат из джунглата от инструменти и хич не се тревожат, че някакъв си дългокос човек, тоест аз, мери комбинезоните на аварийните водопроводчици и ръмжи, че са му прекалено широки.

— Ама този ми стои сносно, нали?

Роботите мълчат, нямат мнение, ясно е, че рядко ходят на ревюта и не са компетентни в модата, заради което им се заканвам с пръст:

— Ей, внимавайте! — И дружески подпитвам: — В коя посока беше залата за пряко наблюдение? Натам? Благодаря...

Насмалко да забравя тръбния ключ. Че без тръбен ключ, що за водопроводчик съм! Докато лъкатуша по коридорите, си правя сметка как ли ще ме посрещнат Мелстром и Блас. Те са стари мои познати, добри момчета само дето не пускат никой да припари в залата за пряко наблюдение. Какво, прави са за себе си... Но и аз съм прав! Важното е да не ме спипат...

Ето ме при целта. Надниквам предпазливо през вратата и макар да не ми е сефте, потръпвам. Залата за пряко наблюдение е светая светих на Вселенския координационен център. Така бях писал в един свой репортаж. В репортажа си още писах: залата представлява елипсоид, в който денонощно се влива информация. По стотиците контролни екрани беззвучно се тълпят цифри, кодови знаци и схеми, изместват се, наслагват се, смесват се, трансформират се в обеми. На първия екран, като многократно забавена светкавица, пълзи синусоидата на непрекъснатото превръщане на времето в пространство. На съседния екран се дава картината на обратния процес. Безбройните монитори регистрират раждането и умирането на звездите, появата на „черни дупки“, силата на гама-лъчението на квазарите, скоростта на въртенето на пулсарите, постоянното разширяване на Космоса, групирането на галактиките в купове и свръхкупове, срещите на абсолютно ниските температури и ядрения огън, на дълбокия вакуум и чудовищната плътност на неутронните звезди... Тук се наблюдава, записва и прогнозира историята на Вселената, историята на материята, която е започнала да се организира от хаоса още от мига на Големия взрив.

Такива или почти такива мъдрости бях писал, но ако си говорим истината, трябва да призная, че репортажът ми беше чиста глупост, ученическо съчинение — всъщност залата за пряко наблюдение е нещо безкрайно по-сложно, всъщност аз бъкел не разбирам какво става в нея.

Лавината от информация обаче никак не затруднява дежурните координатори Мелстром и Блас. С един поглед те обзърват контролните екрани и се уверяват, че Вселената живее нормалния си живот.

— Ще имаме леко дежурство — казва Блас.

— Спокойно — уточнява Мелстром: прекалено е склонен към уточняване. И в същия миг ме забелязва. — Блас, в залата се е намъкнал някакъв тип!

Блас е изумен.

— Кой е? Какво прави тук? Що за птица е?

— Не е птица, а водопроводчик — уточнява Мелстром с такъв тон, сякаш си има обичай да обезглавява водопроводчици (поглеждам часовника си) в 8 часа вечерта.

— Горкият! Някой го е излъгал, че компютрите за пряко наблюдение на Вселената са претъпкани с водопроводи... Хей, я ела насам!

Спипаха ме. Сега ще извикат охраната, ще стане дандания... Послушно се приближавам и когато пресичам половината зала, Блас побутва Мелстром.

— Комбинезонът е на водопроводчик, ама в него е онзи репортер... как се казваше?

— Сет Бартъл от Галактика-прес.

— Той е. Чудя се как се е промъкнал в Координационния център!

— Пък аз се чудя как не го е пречукала охраната!

— Още не е късно!

Мда, не са приготвили хляб и сол за посрещането ми. Придавам си съвсем отчаян вид и без увъртане признавам:

— Галактика-прес се задъхва, момчета! — Прехвърлям тръбния ключ от ръка в ръка и атакувам съчувствието им с мъченически усмивки. — Задъхва се! Мислех да играя ролята на водопроводчик, да се навъртам тук около вас, за да хвана първи сензацията. Вие разбирате ли, че аз винаги пръв надушвам сензацията, винаги съм пръв на мястото на събитието, а когато диктувам по телефона прясно-прясната новина, от редакцията ми съобщават, че „Космически хоризонти“ преди пет минути са успели да публикуват моята новост. Не е ли ужасно?...

Разправям и за други свои неудачи — мъча се да ги умилоstitвя, разправям им сантиментални детски спомени — мъча се да ги разнежа, накрая им обещавам да включа в сензационния си репортаж и техните имена, което си е живо подкупване, и всичко напразно.

— Моля ви! Моля ви! Моля ви!...

Вярвам, че повтарянето на една и съща дума с една и съща интонация може да премести дори стоманен куб с размери метър на метър, на метър. Кубът обаче, носещ в случая името Мелстром, не помръдва. Отегчен от прекалената ми бърливост, той е рязък.

— При нас няма никаква сензация и не се очаква! Изчезвай, преди да съм повикал охраната да те изрита! Досещаш се как ритат роботите!

Благодушно настроеният Блас с намигване ми подсказва да погледна към контролните екрани, за да се уверя, че там цари

обичайният хаос от цифри, които сочат равномерния ход в цялата Вселена. Сензации няма.

— И едва ли ще има — разперва ръце Блас, сякаш съжалява, че не е в правото си да посдруса Вселената, та да ми угоди и да ми достави тъй търсената сензация.

— Добре, момчета, аз си отивам. Жалко, че „Космически хоризонти“ пак ще ме изпреварят...

Вратата хлопва зад гърба ми, аз се подчинявам на унилата си походка, на мисълта си колко съм безкъсметен и на учудването какъв може да бъде тоя тревожен звук, идещ от залата.

— Та това е сигналът „Внимание — първа степен“! — изкрещявам, внезапно осъзнал истината, и хуквам назад.

Блас и Мелстром отначало се примиряват с присъствието и въпросите ми, най-вече защото са поразени от задаващата се извънредна ситуация. Каква? — и те още не знаят. Мелстром дори е уверен, че има грешка. Разчорлен, приведен над командния пулт, той блъска, удря, включва бутони и лостове и вика в микрофона:

— Позитронен мозък, доложи за грешка в блока на информацията! Повтарям...

И след повтарянето позитронният мозък настоява на своето:

— Няма грешка.

Мелстром и Блас се споглеждат, безцеремонно ме избутват — навярл съм се едва ли не в микрофона — и в един глас крясват:

— Позитронен мозък, доложи за повреда в говорното си устройство!

На контролния екран светва надпис: „Давам писмен отговор. В говорното устройство, както и по цялата работна верига, няма отклонение от нормата.“

— Позитронен мозък, включи дублиращата верига!

Напрежението в залата пораства докрай, аз преставам за миг с дългия си въпрос „... каквоставакаквоставакаквоставакаквостава...“, а на екрана светва: „Дублиращата верига включена. Потвърждавам, че първа работна верига функционира нормално и данните са верни.“ Следват колонки от бързосменящи се цифри — те дават координатите на събитието.

— Във втори квадрант от седма галактика по Каталога — отново се връща позитронният мозък към говорното си устройство — се

наблюдава следното: тридесет и два процента и шест десети от звездите промениха формата, скоростта на въртенето и траекторията си, както и вълновия характер на светлинното излъчване. До заключение не мога да стигна.

— Дай визуална картина! — нарежда Блас, аз изтръгвам микрофона от ръцете му и крещя с все сила, като че ли позитронният мозък е глух.

— Бързо дай визуална картина!

— Ама ти още ли си тук?! — нахвърля се върху мен Мелстром. — Изчезвай, докато не съм ти откъснал главата!

— Откъсни я, но не ми пречи да видя...

Мелстром вече ме е забравил, грабнат от ставащото на контролния екран. Там картината е невероятна. Звездите имат издължена вретеновидна форма, каква ти вретеновидна, направо са вретена, а светлината им — сякаш усукана от въртенето на вретената — се точи в сребърна нишка от тях.

— Да полудее човек! — прошепва Мелстром.

— Половината от седма галактика — превърната в предачница! Невиждано и нечувано...

— Получих нови данни — врязва се в шепота на координаторите гласът на позитронния мозък. — Енергията, която променя звездите в седма галактика, е с неизяснен характер. Изяснен е само източникът на излъчване...

Потичат нови цифри за определяне местонахождението на източника.

— Планета Земя — разчита цифрите Блас, — населена с хора, хомо сапиенс...

— А така! — кой знае защо се вбесява Мелстром. — Начаса заминаваш за Земята и ми довеждаш тоя хомо сапиенс тук, в Координационния център.

— Ти предполагаш, че един индивид е способен да излъчи енергията, предизвикала тия метаморфози?!

— Нито предполагам, нито разсъждавам! При стеклите се обстоятелства мога да бъда само луд! Но съм уверен, че в случая е замесен един, който... — Мелстром завърта показалец в слепоочието си. — Докарай ми го да си поприказвам с него!

Блас кима: „Аха, ясно, аз ей сега...“ и хлътва в съседната зала, където е станцията за транспозиция. Ух, как ми се ще да замина с него, обаче е излишно да хвърча напред-назад — Блас почти мигновено ще бъде прехвърлен на Земята, за десетина минути ще открие субекта, ще го хване за яката и хоп — тук. А дотогава ще успея да предам сензацията в редакцията.

Естествено, че е неразумно да моля Мелстром да ме допусне до телефона за външна връзка в момент, когато в част от Вселената се навиват на вретена, като най-обикновени конци, половината закони на макросвета. Най-много да извика охраната. Всъщност охраната е идея. Защо тя да ме търси, когато аз мога да я потърся... Мълчешком се изнизвам от залата и след малко съм при железните момчета. Още не пристъпил прага, в устата ми пресъхва, усещам кожата си нарешетена — дузина работи се целят в мен с лазерните си пистолети.

— Хей — прекалено бодро подвиквам, — вие не чухте ли сигнала „Внимание — първа степен“?

— Чухме и сме готови. Къде е виновникът?

— В станцията за транспозиция. Дежурният координатор Блас ей сега ще го доведе от Земята.

Роботите се втурват натам, а аз, освободил се от тях и най-вече от пистолетите им, се настанявам до телефона за външна връзка. В аванс изпитвам наладата от триумфа си. Набирам кодovия номер на Галактика-прес и чувам нервния глас на шефа.

— Да! Галактика-прес! Кой? Казвай, Сет! След три секунди прекъсвам!

— Записвайте сензацията — започвам тържествено, — включете всички магнетофони...

— Магнетофоните? Всичките? Сет, ако става дума за звездните вретена в седма галактика, това е вехта новина. Току-що я публикувах ония от „Космически хоризонти“. Съжалявам, Сет, прекъсвам.

— Чакайте — изревавам. — А ония знаят ли, че дежурният координатор замина за планетата Земя?

— Това дали знаят, не знам! — Сарказмът на шефа едва не пробива мембраната в слушалката. — Знам само, че със собствените си очи прочетох във вестника им предварителния разговор на Блас с човека от Земята. Бил някакъв поет...

Мътните да ги вземат тия от „Космически хоризонти“! Те като че ли виждат отвъд хоризонта на пространството, на времето, дори отвъд хоризонта на събитието, което още не е станало. Впрочем може би Блас се е върнал вече, а? И да се е върнал, и да е довел поета — аз как ще отида при тях? Този път Мелстром наистина ще ми откъсне главата, и то в присъствието на земния гост! Но да изтърва разговора, значи сам да си откъсна главата: той ще бъде голямата сензация, имам нюх!

Захвърлям слушалката и тичам към инструменталния склад с намерение да се преоблека с нещо друго, да се маскирам някак си тъй, че да стана неузнаваем. Пред склада обаче ме чака непреодолима преграда във вид на двутонен робот.

— Нощем се допускат само роботи, пренасящи товари в склада! — препречва ми пътя той. — Според правилника!

— Нощта почти е минала — опитвам се да го склоня.

— Нощта свършва в шест часа!

Каква глупост е, че са научили роботите да познават часовника! Нищо, от мене да мине, надявам се да се справя. Оттеглям се зад ъгъла, издебвам един празноскиращ робот и го моля да ме отнесе в склада като багаж.

— Чувствувам се като багаж, повярвай ми, братче!

Той не ми вярва, но явно му е все едно как се чувствувам и явно не представлявам никаква тежест за него. Взема ме под мишница и ме занася в склада. Тук се маскирам като робот-хигиенист и движейки се със специфична клатушкаща се крачка, се насочвам към изхода.

— Къде? — спуска бариерата пазачът. — Нали знаеш, че през нощта от склада могат да излизат само хора. Според правилника!

— А правилникът разрешава ли на хората да носят багаж?

Слава на правилника — разрешавал! Тъй че след пет минути се появявам пред пазача в човешкия си облик и с корпуса на робот-хигиенист на гръб. Сега той вдига бариерата, макар и озадачен, че излизам от склада, без да съм влизал.

Какво ще му обяснявам, нямам време.

Домъквам се до залата за пряко наблюдение и надавам ухо. Не съм пропуснал нищо съществено, щом Мелстром са го хванали дяволите, обикаля около поета (двайсет и пет годишен безгрижен хлапак, не му личи, че се чувствува виновен за забърканата каша) и дере гърло, та се къса:

— Престанете с вашите словоизлияния! Не сме ви докарали от Земята, за да ви слушаме... Впрочем, извинете, тъкмо за това сме ви докарали, но ви моля да отговаряте кратко, съвсем кратко и съвсем точно, с да или не. Разбрахте ли ме?

— Да.

— И така, започваме. Казвате, че сте седели под разцъфтения бадем?

— Да.

— Писали сте стихове?

— Да.

— Свечерило се е?

— Да.

— Вдигнали сте глава и сте погледнали звездите?

— Да.

— И тогава ви е хрумнало, видели сте, дощяло ви се е да видите или как става там при поетите, че звездите не са звезди, а как го казахте оде... „сребърни вретена, предящи сребърна прежда от светлина“?

— Да.

— Разбрахте ли в оня миг какво сте сторили?

— Не.

— Поне сега разбирате ли?

— Не.

Мелстром скръцва със зъби и извиква Блас настрани.

— Той не разбира, разбираш ли?! Аз не мога повече да говоря с него, без да наруша междугалактическите и вселенските норми на добро поведение, и ще започна да хапя и да дращя! Поговори ти, аз се отдалечавам на безопасно за него разстояние...

Вбесеният Мелстром се запътва към вратата, където за нещастие стоя аз, маскиран като робот-хигиенист, въоръжен с прахосмукачка, оглежда ме и поклаща глава.

— Ама че неугледна серия работи са произвели! — После зърва бележника и молива в ръцете ми и се извърща към Блас. — Какво прави този робот тука?

— Мете, нали виждаш...

— Не виждам да мете! Не може да мете с молив и бележник! Това е оня репортер! Сет, ти ли си?

Не успявам да му отговоря. Стресва ни пак сигналът „Внимание — първа степен“.

— Отново във втори квадрант на седма галактика — уведомява ни едва ли не с подигравка позитронният мозък.

На екрана, без да засегне звездите-вретена, нещо се удвоява, и както разбираме след малко, това е планетата Земя, в която има още една планета Земя.

Мелстром вече не се контролира, готов е да троши контролните екрани, компютрите, мониторите, присъстващите и отсъстващите поети.

— Така било значи?! Така било!!! — сочи той двойния образ на екрана. — Някой ваш колега е съчинил песен за Земята и ето ги тук две Земи — истинската и неговата. Как да ги различа? Не ви е срам, съсипахте Координационния център! Както сте я подкарали цялата материя ще префасонирате на песни! Ама ха! Блас, заминавай да домъкнеш и втория поет. Ще ги държим под охрана, докато се разпоетизират, за да секне тая каша в седма галактика! Блас, къде си?

Блас стои до илюминатора, вторачил се е навън, не чува, устните му помръдват с усилие като на първолак, сричащ мъчна, неразбираема дума. Ще се откажа от всички сензации в света, ако не прави първия си поетически опит...

— Какво правиш? — притичва към него Мелстром.

— Аз ли? Не, нищо... всъщност, да, не ми пречи... Опитвам се...

— Опитваш ли се?! — настръхва Мелстром, обхванат от най-лоши предчувствия, и тутакси (за трети път!!!) се разнася сигналът „Внимание — първа степен“. Звучи силно, защото промяната на част от Вселената е станала в непосредствена близост, може би в самия Координационен център. — Велики Космосе! Блас, и ти ли? Как е възможно? Та това е напаст, епидемия, поетическа чума...

Той се хвърля към мен.

— Сет, кажи, има ли такава чума? А? Кажи! Защо мълчиш?

— Дано да има... — отвръщам най-сетне и надниквам през илюминатора в космическата пустош. Черно, черно, чисто черно. По черното трябва да се пише със светло мастило, а началото е точно толкова трудно, колкото да започнеш да пишеш на чисто бял лист.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.